

men Pankin apuun. Kesällä rediskonttaukset jälleen supistuvivat jonkin verran, mutta vuoden loppukuukausina niiden määrä taas kasvoi saavuttaen joulukuun 23 päivänä huippunsa, 19 003 milj. markkaa. Kertomusvuoden päättyessä puheena oleva summa oli hiukan alentunut, 17 217 milj. markkaan. Rediskonttausten paisuessa Suomen Pankki ryhtyi soveltamaan erityisiä, niiden rajoittamiseen tähtääviä toimenpiteitä, joista tehdään selkoa tämän kertomuksen kolmannessa osassa. Ilman tällaisia rajoituksia rediskonttausten määrä ilmeisesti olisi noussut vieläkin suuremmaksi.

Toisella sijalla luotonannon paisuttajana oli valtion luotontarve. Valtion vekselien määrä pysyi alkuvuodesta vaatimattomana verrattuna edellisen vuoden vastaaviin määriin, mutta kesällä se kasvoi tuntuvasti ja pysyi koko syksyn korkealla tasolla. Sivutettuaan marraskuun lopussa vuoden korkeimman määrän, 17 321 milj. markkaa, se joulukuussa väheni jonkin verran. Valtion luotonotto Suomen Pankista lisääntyi siten kertomusvuoden aikana 6 053 milj. markkaa eli 86 %.

Myös luotonanto pankin varsinaisille asiakkaille lisääntyi vuoden varrella, mutta melkoista vähemmän kuin äskeiset osat pankin vekselisalkkua. Kertomusvuoden alkaessa tämä osa vekseliluotonantoa oli 11 567 milj. markkaa ja se lisääntyi tavallisuuden mukaan talvi- ja kevätkuukausina, kun vientiteollisuus tuottaa varastoon ennen varsinaisen laivauskauden alkamista. Huippu, 16 134 milj. markkaa, saavutettiin kesäkuun päättyessä, minkä jälkeen tämä osa vekselisalkkua hieman väheni, vaikka paljon hitaammin kuin edellisenä vuonna, jolloin vientisuhdanteet olivat edulliset. Kertomusvuoden lopussa se oli 14 678 milj. markkaa, siis 3 111 milj. markkaa eli 27 % suurempi kuin kertomusvuoden alkaessa.

Hypoteekkilainojen samaten kuin kassakrediittien merkitys Suomen Pankin luotonannossa on aivan vähäinen. Edellisten määrä pysyi suurimman osan vuotta muuttumattomana, kun sen sijaan kassakrediittiveiltä nostettu määrä vaihteli huomattavasti viikosta viikkoon.

Suomen Pankin suoraan talouselämälle an-

tama diskonttoluotto jakaantui talouselämän tärkeimpien haarojen kesken allaolevan asetelman osoittamalla tavalla.

	31/12 1949	30/12 1950	31/12 1951	31/12 1952
	%	%	%	%
Vientiteollisuus	58.2	54.7	42.5	49.3
Kotimarkkinateollisuus	15.6	17.1	23.7	23.5
Voimalaitokset	5.2	11.2	14.0	10.9
Kauppa	18.7	14.1	19.2	15.5
Muu liike-elämä	2.3	2.9	0.6	0.8

Vientiteollisuuden osuus tästä luotosta on siten lisääntynyt, kun muiden ryhmien saama luotto on pysynyt entisellä tasolla tai suhteellisesti taantunut. Absoluuttiselta määrältään vientiteollisuuden Suomen Pankista saama vekseliluotto on lisääntynyt noin 47 % ja kotimarkkinateollisuuden luotto 26 %, kun sitä vastoin voimalaitosten ja kaupan saaman luoton kokonaismäärä on entistä suuruusluokkaa.

Korkomäärät

Joulukuussa 1951 Suomen Pankki alensi diskonttokorkonsa, ja vuodenvaihteessa kaikki muut rahalaitokset seurasivat esimerkkiä. Suomen Pankin alin diskonttokorko on sen jälkeen koko kertomusvuoden ajan pysynyt muuttumattomana, 5 3/4 %:n määräisenä. Rahamarkkinain yltyvä kiristymisen olisi kyllä antanut aiheita korkomäärien korottamiseen, mutta koska vakauttamispolitiikka oli edellyttänyt suhteellisen alhaista korkotasoa, ei kysymys diskonttokoron muuttamisesta tullut päiväjärjestykseen. — Rediskonttauksessa sovelletuista korkoperiaatteista on puhuttu toisessa yhteydessä.

Setelistö

Kertomusvuoden aikana setelistö, joka edellisinä vuosina inflaation vaikutuksesta oli lisääntynyt erittäin voimakkaasti, pysyi saavuttamallaan tasolla, vaihdellen tietenkin viikosta viikkoon tavanmukaisin kausiheilailuin. Tähän hidastuneeseen nousuun vaikuttivat osaksi suhdanteiden heikkeneminen, osaksi rahan arvon vakaantuminen. Kerto-

musvuoden alkaessa liikkeessä olevien setelien yhteenlaskettu arvo oli 44 774 milj. markkaa. Saavutettuaan vuoden alimman kohdan, 39 347 miljoonaa, tammikuun 23 päivänä, setelistö vähitellen nousi aina 46 579 milj. markkaan toukokuun lopussa. Kesän ja syksyn aikana setelistö jälleen pienehi noustaksensa taas vuoden lopussa 46 153 miljoonaan. Tällöin oli seteleitä liikkeellä 1 379 milj.

Kultakassa	5 865	5 865	5 865	5 865	5 863
Ulkomaiset valuutat	24 123	20 937	14 478	9 741	9 645
Ulkomaiset vekselit	2 659	3 046	6 289	5 345	4 503
Ulkomaanrahan määräiset setelit ja korkoliput	171	169	154	164	175
Kotimaiset vekselit	20 269	22 411	31 538	40 071	46 634
Yhteensä	53 087	52 428	58 324	61 186	66 820

Setelinantoon oikeuttavien varojen määrä kasvoi huomattavasti kertomusvuoden aikana. Koko lisäys oli 13 733 milj. markkaa eli 26 %, kun vastaava nousu edellisenä vuonna oli ollut vain 6 %. Näiden varojen kasvu johtui pääasiallisesti vekselisalkun paisumisesta, josta edellä on ollut puhe. Kun sitä vastoin ulkomaiset valuutat ovat vähentyneet, on tuloksena, että ensisijaisen setelinannonkatteen osuus setelinantoon oikeuttavien varojen koko määrästä on tuntuvasti supistunut, nim. 62 %:sta vain 30 %:iin.

Verrattuna liikkeessä olevien setelien määrään setelinkate on koko kertomusvuoden ajan ollut runsas nousten 119 %:sta 145 %:iin. Samaten setelinkate suhteessa pankin kaikkien vaadittaessa maksettavien sitoumusten yhteismäärään on ollut huomattavan suuri nousten 105 %:sta kertomusvuoden alkaessa 115 %:iin vuoden viimeisenä päivänä.

Käytetyn ja käyttämättömän setelinantoon oikeuden eli setelinantovaran muodostumista valaisee seuraava asetelma.

	31/12 1951	31/12 1952
	milj. mk	milj. mk
<i>Setelinanto-oikeus</i>		
Kultakassa ja ulkomaiset valuutat	32 818	20 187
Ohjesäännön 6 §:n mukaan	50 000	50 000
Setelinanto-oikeus	82 818	70 187

markan arvosta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Nousu oli siten vain 3 % oltuaan edellisenä vuonna 30 %.

Setelinanto-oikeus ja sen käyttö

Setelinantoon oikeuttavien varojen määrä kehittyi kertomusvuoden aikana seuraavan asetelman osoittamalla tavalla.

	31/12 1951	31/3 1952	30/6 1952	30/9 1952	31/12 1952
	milj. mk	milj. mk	milj. mk	milj. mk	milj. mk
Käytetty määrä	44 774	44 774	5 039	5 039	11 293
Liikkeessä olevat setelit ..				646	802
Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset					
Myönnettyistä kassakrediittiveistä nostamatta oleva määrä				646	802
Käytetty setelinanto-oikeus	50 459	50 459	58 248	58 248	58 248

	31/12 1951	31/12 1952
	milj. mk	milj. mk
<i>Setelinantovara</i>		
käytettävissä oleva ...	2 628	8 572
toissijaisesta katteesta riippuva	29 731	3 367
Käytetty määrä ja vara	82 818	70 187

Käytetty setelinanto-oikeus lisääntyi 7 789 milj. markkaa, mikä aiheutui pääasiallisesti „muiden vaadittaessa maksettavien sitoumusten” määrän paisumisesta, osaksi myös setelistön kasvusta. Kun setelinanto-oikeus supistui, johtuen lähinnä ulkomaisten valuuttojen vähenemisestä, oli seurauksena setelinantovaran kapeneminen. Sen kokonaismäärä aleni 32 359 milj. markasta vuoden 1951 päättyessä 11 939 miljoonaan kertomusvuoden lopussa. Väheneminen oli siten 20 420 milj. markkaa eli 63 %.

Setelinantovaran supistuminen johtui yksinomaan toissijaisesta katteesta riippuvan osan kutistumisesta murto-osaan entisestä

määrästään, kun sitä vastoin välittömästi käytettävissä oleva setelinantovara kasvoi runsaasti kolminkertaiseksi.

Pankin suhde valtioon

Valtion vekselien tili on, vuonna 1951 tehdyn muutoksen jälkeen, saldotili, jonka pääosana ovat valtion Suomen Pankissa diskonttaamat vekselit, mutta johon myös sisältyy valtion pano- ja ottotilin kulloinenkin määrä — velan vähennyksenä tai saatavan lisäyksenä pankissa. Niinkuin edellä jo on osoitettu, valtion velka Suomen Pankille pysyi suurimman osan kertomusvuotta tuntuvasti pienempänä kuin lähinnä edellisellä vuonna, mutta vuoden lopussa ei ilmennyt sellaista valtion kassatilan helpponemista ja velan supistumista kuin vuonna 1951. Seurauksena oli, että valtion velka Suomen Pankille kertomusvuoden päättyessä oli 13 076 milj. markkaa vastaten 7 023 miljoonaa vuotta aikaisemmin.

Näiden lukujen ulkopuolella on IFB-katteen tili, joka sekin on valtion velkaa. Tälle tilille on näet kirjattu Kansainvälisen Valuuttarahaston ja Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin vekselit, joita on vastassa samansuuruinen erä pankin tilan velkapuolella. Tämä tili pysyi, niinkuin edellä julkaistusta asetelmasta näkyy, koko vuoden ajan muuttumattomasti 1 662 milj. markan suuruisena.

Ulkomaiset selvitystililt

Huolimatta siitä, että vienti sekä määrältään että vielä jyrkemmin arvoltaan supistui, nousi selvitystilien kautta suoritettujen vientimaksujen kokonaisuus jonkin verran suuremmaksi kuin edellisellä vuonna eli 54 795 milj. markkaan vastaten 52 014 miljoonaa vuonna 1951 ja vain 19 549 milj. markkaa vuonna 1950. Lisäys johtui pääasiallisesti selvitystilien kautta kulkevan viennin vilkastumisesta S.N.T. Liittoon. Myös Kiinan kohdalla oli nousu huomattava syyskuussa tehdyn kolmikantasopimuksen ansiosta, samoin Israelin ja Turkin kohdalla. Toiselta puolen oli havaittavissa melkoista taantumista monien maiden vaihdossa. Ensi sijassa on mainittava Länsi-Saksa ja Norja. Eri maiden kesken jakaantuivat viennistä suoritettavat maksut kertomusvuonna alla ole-

van asetelman osoittamalla tavalla. Asetelmaan on vertailun vuoksi otettu myös vuoden 1951 vastaavat luvut.

	1951 milj. mk	1952 milj. mk
Bulgaria	54	73
Islanti	466	395
Israel	1 300	1 823
Italia	2 413	1 741
Japani	607	273
Jugoslavia	162	13
Kiina	—	1 334
Kreikka	956	556
Norja	4 237	928
Puola	4 368	4 129
Romania	15	20
Saksa, Itä-	761	773
Saksa, Länsi-	17 701	12 997
S.N.T. Liitto	15 876	26 555
Sveitsi	1 631	1 476
Turkki	875	1 374
Unkari	592	335
Yhteensä	52 014	54 795

Ulkomaisten selvitystilien nettosaldo, sellaisena kuin se esiintyy Suomen Pankin tilailmoituksissa, pysyi tietenkin paljon alemmalla tasolla vaihdellen melkoisesti vuoden varrella. Kertomusvuoden viimeisenä päivänä näillä tileillä esiintyi 4 430 milj. markan nettosaatava ulkomailta. Se oli siten melkoista suurempi kuin vuotta aikaisemmin, jolloin vastaava saatava oli 3 297 milj. markkaa.

Remburssit

Huolimatta tuonnin vilkkaudesta tuontiremburssien käyttö oli vähäisempää kuin edellisellä vuonna. Supistuminen kohdistui lähinnä loppuvuoteen, jolloin tuontiakin pyrittiin rajoittamaan. Kaikkiaan avattiin kertomusvuonna 2 150 tuontiremburssia vastaten 2 910 edellisellä vuonna. Remburssien yhteenlaskettu arvo oli 16 382 milj. markkaa, kun se edellisellä vuonna oli ollut 17 802 miljoonaa. Kertomusvuoden päättyessä avoinna olevien tuontiremburssien arvo oli kolmattaosaa pienempi kuin vuotta aikaisemmin, 2 115 milj. markkaa vastaten 3 141 miljoonaa. — Enimmin remburseja avattiin tuontia varten Argentiinasta, 4 387 milj. markkaa, Yhdysvalloista, 3 061 miljoonaa, Englannista,

2 504 miljoonaa, ja Länsi-Saksasta, 2 039 milj. markkaa.

Myös avattujen vientiremburssien luku on alentunut jonkin verran, nimittäin 960:stä vuonna 1951 846:een kertomusvuonna. Sen sijaan niiden arvo oli melkein muuttumaton, 9 337 milj. markkaa, vastaten 9 291 miljoonaa edellisellä vuonna. Vuoden päättyessä avoinna olevien vientiremburssien arvo oli 2 417 milj. markkaa ja siten melkoista suurempi kuin vuotta aikaisemmin, jolloin vastaava arvo oli vain 1 317 miljoonaa.

Pankin tilinpäätös

Edellä on käsitelty Suomen Pankin tiliaseman tärkeimmät erät ja esitetty niissä kuluneen vuoden aikana tapahtuneet muutokset. Vielä on paikallaan vanhan tavan mukaan luoda silmäys pankin omaisuustaseeseen kokonaisuudessaan samaten kuin tulotaseeseen.

O m a i s u u s t a s e

Suomen Pankin omaisuustase vuoden 1952 päättyessä näkyy alla olevasta asetelmasta, johon vertauksen vuoksi on otettu myös edellisen vuoden vastaava tase erältä osiltaan muunnettuna yhdenmukaiseksi uusimman taseen kanssa.

	31/12 1951 milj. mk	31/12 1952 milj. mk
V a r a t		
Kulta	5 864.5	5 863.4
Ulkomaiset valuutat	24 123.1	9 645.3
Ulkomaiset vekselit	2 658.9	4 503.2
Ulkomaanrahan määräiset setelit ja korkoliput ..	171.5	174.7
Diskonttatut vekselit		
valtio	7 023.3	13 076.4
" (IFB-kate) ..	1 662.4	1 662.2
yksityiset	11 566.8	14 677.6
Rediskonttatut vekselit ..	16.5	17 217.2
Hypoteekkilainat	47.1	57.1
Kassakreditit	378.2	224.8
Ulkomaiset selvitystililt ..	3 296.9	4 430.1
Remburssiluotto	973.0	206.5
Suomen rahan määräiset obligaatiot	756.4	853.6
Ulkomaanrahan määräiset obligaatiot	192.2	307.1
Eri tililt	502.9	812.2
Yhteensä	59 233.7	73 711.4

	31/12 1951 milj. mk	31/12 1952 milj. mk
V e l a t		
Liikkeessä olevat setelit	44 774.2	46 153.3
Pano- ja ottotilit	—	3 407.5
Postivekselit	171.3	310.3
Ulkomaiset tilinpitäjät ..	1 256.5	4 323.3
Kansainvälisen Valuuttarahaston ja Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin tililt	1 662.4	2 697.3
Ulkomainen velka	1 848.0	2 573.3
Eri tililt	162.8	722.0
Järjestelytililt	1 416.8	5 071.0
Kantarahasto	5 000.0	5 000.0
Vararahasto	1 527.1	2 241.7
Pankin voitto	1 414.6	1 211.7
Yhteensä	59 233.7	73 711.4

Aikaisemmin käsiteltyjen tilien lisäksi ansaitsevat huomiota vielä seuraavat seikat. Obligaatioiden kirjattu arvo oli kertomusvuoden päättyessä kaikkiaan 1 161 milj. markkaa sen oltua vuotta aikaisemmin vain 949 miljoonaa. Lisäystä tapahtui sekä markkamääräisten että ulkomaisessa rahassa annettujen obligaatioiden kohdalla. Edellisten kirjanpitoarvo lisäytyi 98 milj. markkaa, jälkimmäisten hiukan enemmän eli 115 miljoonaa. — Tuntuva muutos on tapahtunut ulkona olevien remburssiluottojen kohdalla, joiden määrä on supistunut lähes viidenteen osaan.

Velkapuolella herättää huomiota pano- ja ottotilillä olevan velan paisuminen. Tämä johtuu osaksi kirjaamisesta, siitä että puheena oleva tili on eräänlainen saldotili. Liikepankkien saamiset pano- ja ottotilillä olivat näet kertomusvuoden päättyessä 4 033 milj. markkaa ja vuotta aikaisemmin hiukan suuremmat eli 4 071 miljoonaa, mutta koska pankkien maksuosoituksia silloin oli 4 260 milj. markkaa ja nyt vain 625 miljoonaa, esiintyi silloin Suomen Pankin saatavien puolella 189 milj. markan suuruinen erä, kun sitä vastoin pankilla kertomusvuoden lopussa tässä suhteessa oli 3 408 miljoonan suuruinen velka.

Huomiota herättävät edelleen järjestelytililt, joille viedään erinäisiä varauksia käytettäväksi ennakolta määrättyihin tarkoituksiin. Näiden tilien voimakas kasvu 3 654 milj. markalla johtui pääasiallisesti ulkomaisten valuuttojen vähenemisestä, samoin

kuin näiden tilien supistuminen edellisenä vuonna oli johtunut ulkomaisten valuuttojen silloisesta lisääntymisestä. Koska ulkomaiset valuutat kirjataan todellisia kurssveja alempiin arvoihin, on näet seurauksena, että valuuttoja ostettaessa tehdään erinäisiä poistoja, jotka taas vapautuvat valuuttoja myytävässä.

Suomen Pankin kantarahasto pysyi, niinkuin äskeisestä asetelmasta näkyy, kertomusvuonna muuttumattomana. Sen sijaan vararahasto kasvoi, kun siihen tehtiin pankin ohjesäännön mukainen siirto edellisen vuoden nettovoitosta. Lisäys oli 715 milj. markkaa ja vararahasto nousi siten 2 242 milj. markkaan.

Sen lisäksi Suomen Pankilla on, niinkuin edellisissä vuosikertomuksissa on osoitettu, melkoisesti sellaisia varoja, jotka eivät tule

näkyviin pankin omaisuustaseesta, koska niitä ohjesäännön määräysten mukaan ei saa lukea pankin „varoksi”. Näitä ovat pankin pää- ja haarakonttorien toimitalot ynnä eräät muutkin kiinteistöt sekä jokunen määrä osakkeita, ennen kaikkea Tervakoski Oy:ssä. Kertomusvuoden tilinpäätöksen yhteydessä tehtiin erinäisiä siirtoja kiinteistöluetteloon. Tämän jälkeen pankin kiinteistöjen arvo on alhaisten arvioiden mukaan runsaasti 1.6 miljardia markkaa. Pankin omistamien osakkeiden arvo on noin 0.8 miljardia markkaa.

Tulostase

Suomen Pankin voitto- ja tappiotili vuodelta 1952 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan tiliin näkyy seuraavasta asetelmasta.

	1951 mk	1952 mk
Tulot		
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	1 328 181 112	1 108 349 348
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta	18 260 149	129 368 593
Korot obligaatioista	134 225 900	107 747 796
Sekalaiset tulot	30 897 026	70 680 237
Agiovoitto	642 039 448	495 719 994
Provisiot	206 747 205	220 460 361
Yhteensä	2 360 350 840	2 132 326 329
Menot		
Palkat ja palkkiot	253 377 831	272 436 595
Eläkkeet ja avustukset	17 631 285	18 034 197
Perhe-eläkkeet	—	5 434 380
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut	1 060 300	1 460 720
Haarakonttorien valvojien palkkiot	697 700	707 700
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksuudet	13 162 165	14 207 465
Setelien painatus	107 783 280	156 771 664
Kulut	63 049 082	73 448 629
Poistot	475 546 708	354 640 246
Kaluston tiliarvon alennus	13 419 297	23 455 323
Pankin voitto	1 414 623 192	1 211 729 410
Yhteensä	2 360 350 840	2 132 326 329

Pankin kirjattu kokonaistulo, joka yleensä on kasvanut, pääasiallisesti inflaation johdosta, pieni kertomusvuonna 228.0 milj. markkaa. Vähennys oli siten lähes 10 %, kun tulojen kasvu edellisenä vuonna oli ollut 33 %. Tulojen vähenemiseen vaikuttivat monet tekijät, ensi sijassa korot ja agiot. Korkotulo kotimaisesta lainausliikkeestä aleni

219.8 milj. markkaa eli lähes 17 % johtuen siitä, että lainausliikkeessä sovellettu korkokanta koko kertomusvuoden ajan oli 2 % alempi kuin vuonna 1951. Kirjattu korkotulo oli jonkin verran todellista pienempi, koska osa jälkimmäisestä oli samaten kuin kaikkina edellisinäkin vuosina siirretty varauksien tilille. Agiovoitto supistui noin nel-

jänneksellä edellisen vuoden vastaavasta tuloista. Myös obligaatioiden antama korkotulo pieni. Toiselta puolen pankki sai ulkomaisilta kirjeenvaihtajiltaan — näiden tileillä olevien varojen määrän edellisenä vuonna lisääntyä — korkotuloja enemmän kuin menneinä vuosina. Provisioista saatu tulo kasvoi jonkin verran, samoin sekalaiset tulot lisääntyivät melkoisesti.

Varsinaiset menot olivat yleensä lisääntyneet edellisestä vuodesta, vaikkakin suhteellisen vähän verrattuna aikaisempien vuosien menojen kasvuun. Palkkamenot lisääntyivät siten 19.1 milj. markkaa eli vaille 8 % ja kulut 10.4 miljoonaa eli lähes 17 %. Muita enemmän lisääntyivät setelien painatuksen aiheuttamat menot, nimittäin 49.0 milj. markkaa vastaten 45 %:a. Uutena menona esiintyivät perhe-eläkkeet, joten kaikkien eläkkeiden ja avustusten yhteismäärä kasvoi 5.8 milj. markkaa eli n. 33 %. Kaikkien varsinaisten menojen yhteismäärä oli 542.5 milj. markkaa, joten se oli 85.7 miljoonaa eli lähes 19 % suurempi kuin vuonna 1951.

Niinkuin edellisinäkin vuosina tehtiin kertomusvuoden tilinpäätöksen yhteydessä melkoisia poistoja, joihin edellä on jo viitattu. Siten poistettiin Vaasan konttorin uudisrakennuksen kohdalla 146.0 milj. markkaa, setelipainon uudisrakennuksen kohdalla 100.0 miljoonaa, Snellmaninkadun 21:stä ostetun tontin kohdalla 51.0 miljoonaa sekä Kirkkokatu 14:n, Kotkan konttoritalon ja Keskustori 7:ssä Tampereella olevan kiinteistön

ynnä Tampereen konttoritalon muutos- ja korjaustöiden kohdalla yhteensä 57.6 milj. markkaa. Näitä poistoja oli siten kaikkiaan 354.6 milj. markan arvosta vastaten 475.5 miljoonaa edellisenä vuonna. Edelleen poistettiin kaluston uus- ja täydennyshankinnat, 23.5 milj. markkaa, kokonaan.

Pankin nettovoitoksi kirjattiin näiden poistojen jälkeen 1 211.7 milj. markkaa. Nettovoitto oli siten 202.9 miljoonaa eli runsaasti 14 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Nettovoiton viimeaikaista kehitystä, johon rahan arvon muuttuminen suuresti on vaikuttanut, valaisee seuraava lukusarja.

Vuonna 1947	—	603.8	milj. markkaa
„ 1948	—	834.2	„ „
„ 1949	—	907.6	„ „
„ 1950	—	1 004.4	„ „
„ 1951	—	1 414.6	„ „
„ 1952	—	1 211 729 410	„ „

Ohjesäännön mukaan on puolet nettovoitosta, siis 605 864 705 markkaa, siirrettävä pankin vararahastoon. Vararahasto nousee tämän siirron jälkeen 2 847.6 milj. markkaan. Nettovoiton toinen puoli, 605.9 milj. markkaa, tultaneen kokonaisuudessaan käyttämään valtion yleisten menojen peittämiseen, koska kuluvan vuoden valtion tuloarviossa on edellytetty Suomen Pankin voittovaroista kertyvän 700.0 milj. markan suuruisen tulon.

Pankkivaltuusmiesten käsittelemiä asioita

Tilintarkastus

Vuoden 1951 valtiopäivillä valitut varsinaiset tilintarkastajat, kunnallisneuvos Kaapro Moilanen, rahastonhoitaja Kaisa Hiilelä, toimittaja Matti Janhunen, professori Kalle Kauppi ja kunnallisneuvos Heikki Soininen, toimittivat viime vuoden helmikuun 18 ja 22 päivän välisenä aikana pankin vuoden 1951 tilintarkastuksen. Tilintarkastajain lausunnon mukaisesti ja pankin ohjesäännön tätä koskevien säännösten nojalla pankkivaltuusmiehet myönsivät johtokunnalle vastuuvapauden pankin hallinnosta vuodelta 1951.

Lainausliikkeen ja valuuttakaupan tarkastus

Pankkivaltuusmiehet ovat vuoden aikana toimittaneet johtosääntönsä määräämän pankin lainausliikkeen ja muiden sijoitusten sekä valuuttakaupan tarkastuksen seuraavina aikoina: helmikuun 6, huhtikuun 24, kesäkuun 17, elokuun 27, syyskuun 24 ja marraskuun 20 päivänä.

Inventaukset sekä haarakonttorien ja asioimistojen tarkastukset

a) Pääkonttorissa.

Johtosääntönsä 6 §:n mukaisesti pankkivaltuusmiehet ovat toimittaneet pääkonttorin kassojen, kassaholvien ja rahastojen sekä laina- ja vakuuskirjojen ynnä panttien ja talletusten inventauksen. Inventauksessa ei havaittu aihetta muistutuksiin.

b) Haarakonttoreissa.

Pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että konttorien valvojat ovat inventoineet haara-

konttorien käsikassat ja holvit kerran kuukaudessa sekä vekselit, velkakirjat ja pantit vähintään kolmasti vuodessa.

c) Asioimistoissa.

Niinikään pankkivaltuusmiehet ovat valvoneet, että pankin asioimistoja hoitavien liikepankkien valvojat ovat sopimuksenmukaisesti inventoineet asioimistojen kassavarat kerran kuukaudessa.

Sitäpaitsi on vuoden kuluessa tarkastettu kaikki haarakonttorit.

Pankkivaltuusmiesten valvonnan alaiset rahastot

Pankkivaltuusmiehet ovat hyväksyneet Längmanin ja Rosenbergin rahastojen sekä Elis Holmin hätäapurahaston tilit vuodelta 1951 ja lähettäneet jäljennökset tileistä pankkivaliokunnalle.

Johtokunta

Pankkivaltuusmiesten kokouksessa heinäkuun 18 päivänä herätettiin kysymys siitä, että johtokunnan puheenjohtajan Sakari Tuomiojan tulisi luopua ulkoasiainministerin tehtävistä ja palata hoitamaan virkaansa Suomen Pankissa, koska pankin kannalta oli tärkeätä, että odotettavissa olevissa vaikeammiksi muodostuvissa oloissa johtokunnan vakkinainen puheenjohtaja olisi paikallaan ja vastaisi asioiden hoidosta. Pankkivaltuusmiesten puheenjohtaja sai tällöin tehtäväkseen neuvotella asiasta pääministerin ja ulkoasiainministerin kanssa.

Neuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet tulokseen, koska asian järjestäminen kohtasi

käytännöllisiä vaikeuksia. Tämän johdosta pankkivaltuusmiehet käsitelivät asiaa uudelleen kokouksissaan elokuun 27 ja syyskuun 24 päivänä ja päättivät viimeksi mainitussa kokouksessaan vahvistaa johtokunnan puheenjohtajalle Tuomiojalle ministerin tehtävien hoitamista varten toistaiseksi myönnetyn virkavapauden päättymään viimeistään viime joulukuun viimeisenä päivänä, joten hänen oli palattava hoitamaan virkaansa Suomen Pankissa viimeistään kuluvan vuoden alussa.

Nojautuen tähän pankkivaltuusmiesten päätökseen ministeri Tuomioja anoi eroa valtioneuvoston jäsenyydestä ja Tasavallan presidentti myönsi hänelle eron marraskuun 26 päivänä. Joulukuun 1 päivänä johtokunnan puheenjohtaja Tuomioja otti vastaan tehtävänsä Suomen Pankissa.

Kokouksessaan marraskuun 20 päivänä pankkivaltuusmiehet määräsivät professori Klaus Wariksen, joka kertomusvuoden alusta lähtien oli toiminut johtokunnan apujäsenenä, edelleen hoitamaan samaa tehtävää siihen saakka, kunnes pankinjohtaja Kekkonen pääministerin tehtävistä vapauduttuaan palaa virkaansa.

Rediskonttausehtojen muuttaminen

Koska rediskonttaus, joka sodanjälkeisenä aikana on muodostunut melkein säännölliseksi ilmiöksi, on nimenomaan parin viime vuoden aikana tehnyt rahalaitoksille mahdolliseksi lisätä luotonantoaan enemmän kuin olisi ollut suotavaa rahanarvopolitiikan kannalta, on Suomen Pankki pyrkinyt sitä eri tavoin rajoittamaan. Niinpä pankkivaltuusmiehet syyskuun 26 päivänä 1950 oikeuttivat pankin seuraavan lokakuun alusta lähtien perimään rediskontatuista vekseleistä saman tai johtokunnan harkinnan mukaan enintään 1/2 % korkeamman koron kuin millä vekselit oli aikoinaan diskontattu. Sanottua 1/2 %:n lisäkorkoa johtokunta sovelsi helmikuun 22 päivästä 1951 lähtien siinä tapauksessa, että rahalaitoksen rediskonttaukset nousivat yli sen omien varojen määrän. Lisäksi johtokunta luottoa myöntäville rahalaitoksille lähettämässään kiertokirjeissä antoi ohjeita luotonannon laajennuksen välttämiseksi ja vaati tietyissä tapauksissa suurempien redis-

konttausta aiheuttavien lisäluottojen alistamista etukäteen Suomen Pankin johtokunnan hyväksyttäväksi.

Koska edellä mainitut toimenpiteet eivät johtaneet toivottuun tulokseen, johtokunta kesäkuun 5 päivänä 1952 lähettämässään kirjelmässä ilmoitti pankkivaltuusmiehille harkinneensa uusia keinoja sanotun kehitysvaiheen jatkumisen ehkäisemiseksi ja todenneensa tällöin, että ko. 1/2 %:n lisäkorko ilmeisesti ei ollut läheskään riittävän korkea estämään rediskonttausten paisumista kohtuuttoman suuriksi ja pakoittamaan rahalaitoksia tarkoin harkitsemaan, kannattaako niiden enää lisätä luotonantoaan. Johtokunta esitti rediskonttokorkoa koskevia määräyksiä muutettaviksi siten, että rediskontattaessa rahalaitosten vekseleitä sovellettaisiin samaa tai, milloin rahalaitoksen rediskontot ylittävät johtokunnan sille asettaman ylärajan tai jatkuvat pitempään kuin on pidettävä tarpeellisenä, johtokunnan harkinnan mukaan enintään 3 % korkeampaa korkoa kuin millä vekselit on aikoinaan diskontattu, kuitenkin vähintään Suomen Pankin asiakkailtaan ottaa diskonttokorkoa.

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät johtokunnan esityksen kesäkuun 17 päivänä ja päättivät hyväksyä sen. Päätös tuli voimaan seuraavana päivänä, ja johtokunta päätti sen nojalla korottaa kesäkuun 25 päivästä alkaen sen rajan, johon rahalaitokset saavat ilman lisäkorkoa rediskontata asiakasvekseleitään, 140 %:iin asianomaisen rahalaitoksen omista varoista. Samalla johtokunta päätti, että rahalaitosten on maksettava rediskonttauksistaan yli sen koron, minkä ne ovat asiakkailtaan ottaneet, lisäkorkoa, joka on 1/2 %, jos rediskontot ovat yli 140 % mutta enintään 150 %, 1 % rediskonttojen ollessa yli 150 % mutta enintään 170 %, 2 % niiden ollessa yli 170 % mutta enintään 200 % ja 3 % siinä tapauksessa, että rediskontot ovat yli 200 % asianomaisen laitoksen omista varoista. Jos ko. rahalaitosten ottolainaus yleisöltä ja kotimaisilta luottolaitoksilta alenee toukokuun 31 päivän 1952 määrästä, korotetaan lisäkoroista vapaan rediskonttausoikeuden rajaa samalla määrällä, kun taas rajaa vastaavasti alennetaan, jos rahalaitosten ottolainaus lisääntyy. Korotukset tai alennukset ja edellä esitetyt lisäkorkorajat määrätään kuukaukudeksi eteenpäin kerrallaan rahalaitosten julkaistua tilailmoituksensa.

Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta saadut luotot

Huhtikuun 24 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen, että Suomen Pankki ottaisi Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta, Washington D. C., 20 milj. dollarin suuruisen luoton, jonka Jälleenrakennuspankki oli suostunut myöntämään Suomen valtion takuulla ja $4\frac{3}{4}\%$:n vuotuisella korolla. Luotosta käytetään Suomen puunjalostusteollisuuden kehittämiseen 9.5 milj. dollaria, voimalaitosten ja voimansiirtolinjojen rakentamiseen 9.5 milj. dollaria ja pellonraivaus- sekä vesi- ja tierakennuskaluston hankkimiseen 1.0 milj. dollaria. Lainasopimus allekirjoitettiin huhtikuun 30 päivänä 1952.

Elokuun 27 päivänä pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esityksen, että Suomen Pankki ottaisi Kansainväliseltä Jälleenrakennuspankilta 18 milj. Ruotsin kruunun suuruisen luoton niinkään Suomen valtion takuulla ja samalla $4\frac{3}{4}\%$:n vuotuisella korolla. Luotolla saadut varat lainataan Suomen puunjalostusteollisuudelle. Lainasopimus allekirjoitettiin marraskuun 13 päivänä 1952.

Uusia kirjeenvaihtajapankkeja

Johtokunnan tekemien esitysten mukaisesti pankkivaltuusmiehet päättivät kertomusvuoden aikana viiden uuden kirjeenvaihtajapankin ottamisesta Suomen Pankille. Ko. pankit, jotka olivat ilmoittaneet suostuvansa siihen, ovat Bank of America National Trust and Savings Association, San Francisco, Hamburger Kreditbank, Hampuri, Rheinisch-Westfälische Bank, Düsseldorf, Rhein-Main Bank, Frankfurt (Main), ja Sveriges Kreditbank Ab, Tukholma.

Suunnitelmat Suomen Pankin setelinannon katteen muuttamisesta

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät kokouksessaan elokuun 27 päivänä johtokunnan laatiman muistion perusteella kysymystä Suomen Pankin ohjesäännön 6 §:n muuttami-

sesta siten, että pankin setelinannon katteeksi ei hyväksyttäisi valtion vekseleitä niin paljoa kuin nykyinen ohjesääntö edellyttää eli 30 miljardia markkaa. Kun valtion vekselivelka Suomen Pankille IFB-katetta lukuunottamatta kertomusvuoden alkupuolella hävisi kokonaan ja myöhemmin pysytteli 20 miljardin markan rajan alapuolella, katsottiin muistiossa mahdolliseksi alentaa valtion vekselien enimmäisraja 20 miljardiin markkaan samalla kun setelinannon yläraja ja setelinantoa koskevat muut määräykset pysytettäisiin ennallaan. Koska taloudellisen tilanteen kehitys kuitenkin saattaa lisätä valtion tilapäistä rahantarvetta niin paljon, että mainittu 20 miljardin markan enimmäisraja voi osoittautua liian matalaksi, tehtiin muistiossa ehdotus, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin valtion tilapäisen luotontarpeen tyydyttämiseksi yksityisistä luottolaitoksista siinä tapauksessa, että valtion vekseliluotto Suomen Pankista uhkaa ylittää enimmäisrajan. Kun tällaisen lainauksen järjestäminen edellyttää valtioneuvoston, yksityisten luottolaitosten ja Suomen Pankin yhteistyötä, johtokunta ehdotti muistiossaan, että pankkivaltuusmiehet pyytäisivät valtioneuvostoa asettamaan toimikunnan valmistelevaan sanottua ehdotusta, jotta mahdollisiin lainsäädäntötoimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä samanaikaisesti valtion Suomen Pankista saaman vekseliluoton ylärajan alentamisen kanssa.

Pankkivaltuusmiehet yhtyivät kannattamaan johtokunnan muistiossa esiintuotuja suunnitelmia ja pyysivät syyskuun 24 päivänä lähettämässään kirjelmässä valtioneuvostoa asettamaan toimikunnan tutkimaan valtion Suomen Pankissa käyttämän vekseliluoton ylärajan alentamista ja siihen liittyvää suunnitelmaa rahalaitosten velvoittamisesta sijoittamaan määrätty osa ottolainauksensa lisäyksestä valtion arvopapereihin.

Ab Kemi Oy:n osakkeiden ostaminen

Ab Kemi Oy:n, joka on Suomen Pankin suurimpia luottoasiakkaita, jouduttua kertomusvuoden loppupuolella maksuvaikeuksiin pankin johtokunta ryhtyi suunnittelemaan toimenpiteitä osakeyhtiön luottojen ja toiminnan järjestämiseksi. Suunnitelmansa johtokunta esitti marraskuun 20 päivänä pide-

tyssä kokouksessa pankkivaltuusmiehille, jotka lausuiivat niistä mielipiteensä.

Yhtenä toimenpiteenä lisäpääoman hankkimiseksi yhtiölle oli, että se päätti korottaa osakepääomaansa 643.4 milj. markalla antamalla 321 700 kpl uusia 2 000 markan nimellismääräisiä osakkeita. Osakemerkinnässä, joka päättyi joulukuun 15 p:nä, merkittiin näitä osakkeita 68 553 kpl, joten merkittämättä jäi 253 147 osaketta. Tämän johdosta johtokunta esitti pankkivaltuusmiehille, että Suomen Pankki ostaisi merkittämättä jääneistä osakkeista enintään 200 000 kpl niiden nimellisarvoon, jolloin, kun erät yhtiöt olivat lupautuneet ostamaan jäljelle jäävän osake-erän, osakepääoman korotus saataisiin toteutetuksi. Samalla johtokunta ilmoitti, että osakkeiden ostaminen Suomen Pankille olisi vain väliaikainen toimenpide ja että tarkoituksena oli myydä ne edelleen niin pian kuin olosuhteet sallivat.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät osakkeiden ostamista koskevan esityksen joulukuun 18 päivänä.

Suunnitteilla oleva uusi rahayksikkö ja eräiden setelimallien muuttaminen

Johtokunta oli helmikuun 21 päivänä 1951 pankkivaltuusmiehille lähettämässään kirjelmässä tehnyt ehdotuksen suunnitteilla olevan uuden rahayksikön nimestä esittäen, että tämän yksikön, joka tulisi vastaamaan 100 nykyistä markkaamme, nimeksi vahvistettaisiin riksi ja sen sadasosan, joka vastaisi nykyistä markkaamme, nimeksi markka. Johtokunta piti tärkeänä, että rahayksikön nimityksymys ratkaistaisiin viipymättä jo ennen muita rahanuudistuksen toimeenpanoa koskevia ehdotuksia, koska paljon aikaa vaativa uusien setelimallien valmistaminen edellytti tietoa ko. nimestä. Rahayksikön nimen vahvistamiseksi johtokunta nojautuen lainvalmistelukunnan antamaan lausuntoon ehdotti, että eduskunnalle annettaisiin esitys laiksi, jolla valtioneuvosto oikeutettaisiin ryhtymään toimenpiteisiin suurempaan rahayksikköön siirtymisen valmistelemiseksi sillä pohjalla, että rahayksikön nimi tulisi olemaan riksi ja sen sadasosan nimi markka.

Pankkivaltuusmiehet käsitelivät kysymystä kokouksessaan maaliskuun 9 päivänä 1951 ja

panivat asian silloin pöydälle. Johtokunnan pyynnöstä otettiin asia uudelleen esille kertomusvuoden syyskuun 24 päivänä pidetyssä kokouksessa. Johtokunnan ehdotukset uuden rahayksikön ja sen sadasosan nimiksi eivät miellyttäneet pankkivaltuusmiehiä ja he palauttivat kysymyksen uudesta rahayksiköstä sen koko laajuudessa johtokuntaan edelleen harkittavaksi.

Edellä mainitun päätöksen johdosta johtokunta ilmoitti pankkivaltuusmiehille kirjelmässään marraskuun 19 päivältä, että koska uuden ehdotuksen laatiminen rahanuudistuksesta vie melkoisen ajan, olisi, ennen kuin rahanuudistus koko laajuudessaan voidaan toteuttaa, ryhdyttävä eräisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin. Niinpä johtokunta esitti, että, koska nykyisten setelien koko on liian suuri, viipymättä siirryttäisiin siihen pienemmän setelikokoon, 142×67 mm, jonka pankkivaltuusmiehet olivat tammikuun 27 päivänä 1949 vahvistaneet suunnitteilla olevia uusia seteleitä varten. Samalla johtokunta ilmoitti olevansa sitä mieltä, että tässä yhteydessä olisi päätettävä otettavaksi käytäntöön uusi 10 000 markan seteli.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät johtokunnan esitykset marraskuun 20 päivänä päättäen, että Suomen Pankki ryhtyy valmistamaan uusia 10 000 markan seteleitä, joiden koko on 142×67 mm ja joihin muovataan J. V. Snellmanin muotokuva, sekä samankokoisia uudenmallisia 5 000, 1 000, 500 ja 100 markan seteleitä, joista 5 000 markan seteleihin muovataan K. J. Ståhlbergin ja 1 000 markan seteleihin J. K. Paasikiven muotokuva. Lisäksi päätettiin, että kaikkiin edellä mainittuihin seteleihin sijoitetaan etupuolelle yksinomaan suomenkielinen teksti ja kääntöpuolelle yksinomaan ruotsinkielinen teksti.

Kiinteistön osto

Heinäkuun 15 päivänä johtokunta teki pankkivaltuusmiehille esityksen, että pankki pääkonttorin virkailijoita varten rakennettavaksi suunniteltua asuinrakennusta silmällä pitäen ostaisi sille tarjotun talon ja tontin N:o 5 Helsingin kaupungin I kaupunginosan korttelissa N:o 17, osoite Snellmaninkatu 21, 51 milj. markan suuruudesta kauppahinnasta.

Tontti rajoittuu pankin v. 1950 ostamaan tonttiin Snellmaninkatu 23. Johtokunta ilmoitti suunnittelewansa yhteisen rakennusryhmän rakentamista näille tonteille, jotka pääkonttorin välittömässä läheisyydessä sijaitsewina sängen hyvin soveltuwat edellä mainittuun tarkoitukseen. Tontin Snellmaninkatu 21 pinta-ala on 3 631 m² ja sillä sijaitsee vain muutamia vähäpätöisiä asuin- ja varastorakennuksia tontin valtaosan ollessa rakentamaton.

Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät esityksen heinäkuun 18 päivänä 1952, ja kiinteistöä koskeva kauppakirja allekirjoitettiin saman kuun 22 päivänä.

Setelipainon uudisrakennus

Maaliskuun 9 päivänä 1951 pitämässään kokouksessa pankkivaltuusmiehet päättivät johtokunnan esityksen mukaisesti, että uusi setelipainorakennus rakennetaan Suomen Pankin valtiolta vuokraamalle alueelle tontilla N:o 3 c Helsingin kaupungin I kaupunginosan korttelissa N:o 44 a, sekä oikeutivat johtokunnan ryhtymään valmistaviin toimenpiteisiin rakennustöiden alkuunpanemiseksi ja laadituttamaan rakennuspiirustukset, jotka aikanaan oli esitettävä pankkivaltuusmiesten lopullisesti hyväksyttäväksi. Pääpiirustukset valmistuivat huhtikuussa 1952, ja pankkivaltuusmiehet hyväksyivät ne saman kuun 24 päivänä.

Piirustusten mukaan tulee uudisrakennuksen kokonaistilavuus olemaan n. 41 000 m³. Tästä tulee varsinaisen setelipainon osalle n. 33 000 m³ ja loput pankin käyttöön tulewien kahden maanalaisen holvikerroksen sekä pankin ja setelipainon yhteisen lämpökeskuksen ja savupiipun osalle.

Uudisrakennuksen louhintatyöt on jo suoritettu loppuun, samoin holvikerrosten ja kattilahuoneen raakavalutyöt. Varsinainen rakennustyö on marraskuun 22 päivänä 1952 päivätyllä urakkasopimuksella annettu Teräsbetoni Oy:n suoritettavaksi.

Suomen Pankin perhe-eläkesäännön vahvistaminen

Sen jälkeen kun Tasavallan presidentti oli maaliskuun 21 päivänä 1952 vahvistanut

eduskunnan hyväksymän lain Suomen Pankin ohjesäännön 17 §:n muuttamisesta siten kuin pankkivaltuusmiehet joulukuun 18 päivänä 1951 valtioneuvostolle lähettämässään kirjelmässä olivat esittäneet ja pankkivaltuusmiehet näin ollen olivat saaneet valtuudet perhe-eläkesäännön vahvistamiseen Suomen Pankille, johtokunta teki huhtikuun 17 päivänä pankkivaltuusmiehille esityksen Suomen Pankin perhe-eläkesäännöksi. Johtokunta oli perhe-eläkesääntöehdotusta laatiessaan noudattanut valtion perhe-eläkevakuutuslain yleisiä periaatteita käyttäen sen ohella soveltuvin kohdin ohjeenaan valtiovarainministeriön postisäästöpankille vahvistamaa perhe-eläkeohjesääntöä. Pankkivaltuusmiehet vahvistivat Suomen Pankin perhe-eläkesäännön huhtikuun 24 päivänä 1952 ja määräsivät sen tulemaan voimaan taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 1952 alkaen.

Eläkkeet ja avustukset

Pankkivaltuusmiehet ovat kuluneen vuoden aikana myöntäneet yhden eläkesäännön mukaisen eläkkeen ja seitsemän avustusta. Niiden yhteinen vuotuinen määrä on 1 818 900 markkaa.

Kalliinpaikanlisät ja ylimääräisten toimenhaltijain palkkaat

Joulukuussa johtokunta ehdotti pankkivaltuusmiehille, että pankin vakinaisille ja ylimääräisille toimenhaltijoille maksettaisiin myös v. 1953 kalliinpaikanlisää samojen periaatteiden mukaisesti kuin sitä maksetaan valtion viran tai toimen haltijoille. Pankkivaltuusmiehet hyväksyivät ehdotuksen joulukuun 16 päivänä ja myönsivät tarkoitukseen yhteensä noin 18 800 000 markan suuruisen määrärahan.

Samana joulukuun 16 päivänä pankkivaltuusmiehet myönsivät noin 88 000 000 markkaa käytettäväksi pankin ylimääräisten toimenhaltijain palkkaamiseen v. 1953. Koska tähän tarkoitukseen vuodeksi 1952 myönnetty määräraha ei ollut riittänyt, pankkivaltuusmiehet myönsivät samassa yhteydessä noin 3 000 000 markan lisämäärärahan käytettäväksi ylimääräisten toimenhaltijain palkkaamiseen v. 1952.

Haarakonttorien valvojat

Pankin haarakonttorien valvojina ja heidän varamiehinään ovat vuonna 1953 pankkivaltuusmiesten päätöksen nojalla seuraavat henkilöt:

Hämeenlinnan konttori: valvojat toimitusjohtaja Kaarlo August Noro ja varatuomari Yrjö Jokiranta sekä varamiehet toimitusjohtaja, talousneuvos Aleksi Tandefelt ja johtaja, ekonomi Anders Gustaf Kuusterä;

Joensuun konttori: valvojat kauppaneuvos Juhana Tarma ja toimitusjohtaja Aleksanteri Vornanen sekä varamiehet kauppias Aulis Erkki Tahvo Aho ja henkikirjoittaja, varatuomari Mauno Moilanen;

Jyväskylän konttori: valvojat johtaja Kaarlo Vilhelm Laitila ja poliisimestari, varatuomari Eino Ilmari Karpio sekä varamiehet apulaiskaupunginjohtaja, dipl. insinööri Veikko Johannes Tolamo ja johtaja Toivo Johannes Heinonen;

Kotkan konttori: valvojat toimitusjohtaja, kunnallisneuvos Veikko Aleksander Cajander ja toimitusjohtaja, kauppaneuvos, pormestari Hugo Gustaf Johannes Melart sekä varamiehet kaupunginsihteeri, varatuomari Kustaa Ilmari Laaksonen ja toimitusjohtaja Kaarlo Erkki Marjanen;

Kuopion konttori: valvojat pormestari Alvar Hjalmar Mikael Hurta ja maanviljelysneuvos Niilo Ilmari Jokinen sekä varamiehet vanhempi oikeusneuvosmies Gunnar Valdemar Hellén ja toimistonhoitaja Vilho Ruotsalainen;

Lahden konttori: valvojat johtaja Väinö Tuompo ja kaupunginjohtaja Olavi Ilmari Kajala sekä varamiehet toimitusjohtaja, insinööri Torsten Martin Lindroos ja vanhempi oikeusneuvosmies, varatuomari Eero Johannes Kyläkallio;

Mikkelin konttori: valvojat kihlakunnantuomari Erkki Veikko Kuokkanen ja kunnallisneuvosmies Otto Kinnunen sekä varamiehet johtaja Walter Pulkkinen ja apulaisjohtaja, agronomi Timo Leppänen;

Oulun konttori: valvojat toimitusjohtaja Otto Alfons Karhi ja oikeuspormestari Kaarlo Torsten Reinilä sekä varamiehet johtaja Jalmary Kustaa Korkeakivi ja toimitusjohtaja, kauppaneuvos Aarne Toivonen;

Porin konttori: valvojat fil. tohtori Frans Vihtori Härmä ja johtaja Yrjö Nurmi sekä varamiehet pormestari, varatuomari Väinö Wilhelm Hahta ja kaupunginjohtaja Martti Johannes Ekblom;

Tampereen konttori: valvojat toimitusjohtaja, kauppaneuvos Alpo Pesonen ja laamanni, oikeuspormestari Lauri Talvia sekä varamiehet toimitusjohtaja, eversti Eric B:son Schauman ja toimitusjohtaja Lauri Pellas;

Turun konttori: valvojat maaherra Frans Vilho Kyttä ja johtaja Juho Heikki Kurkela sekä varamiehet johtaja Aarne Laaksonen ja toimitusjohtaja Väinö Jylhä; sekä

Vaasan konttori: valvojat johtaja, kauppaneuvos Lauri Aleksander Niinioja ja pormestari Axel Elias Laxén sekä varamiehet johtaja Juho Viljam Vaahtoniemi ja sijais-toimitusjohtaja, hovioik. auskultantti Magnus Erik Tuomas-Kettunen.

Pankkivaltuusmiehet ja tilintarkastajat

Pankkivaltuusmiehinä toimivat vuonna 1952 eduskunnan valitsijamiesten sanottuun tehtävään valitsevat seuraavat henkilöt:

Vesterinen, Vihtori, ministeri,
Tanner, Väinö, toimitusjohtaja,
Ahmavaara, Arvi, laamanni,
Pekkala, Mauno, pääjohtaja,
Eskola, Kusti, maanviljelijä,
Peltonen, Onni, veturinkuljettaja,
Niukkanen, Juho, maanviljelijä,
Söderhjelm, Johan Otto, lakitieteen tohtori,
Aaltonen, Aimo, kirvesmies.

Pääjohtaja Mauno Pekkalan kuoltua kesäkuun 30 päivänä eduskunnan valitsijamiehet valitsivat joulukuun 4 päivänä hänen sijaansa pankkivaltuusmieheksi jäljellä olevaksi toimiajaksi toimitsija *Yrjö Murron*.

Kolme ensinmainittua pankkivaltuusmiestä muodostivat suppeamman pankkivaltuuston. Puheenjohtajana toimi koko vuoden allekirjoittanut Vesterinen ja varapuheenjohtajana allekirjoittanut Tanner.

Pankin tilintarkastajiksi vuoden 1952 ti-
lejä tarkastamaan valitsijamiehet ovat valin-
neet seuraavat henkilöt:

Soininen, Heikki, kunnallisneuvos, hänen
varamiehensä *Laine, Lauri*, maanviljelijä;

Hiielä, Kaisa, rahastonhoitaja, hänen vara-
miehensä *Bryggari, Tuomas*, kivityömies;

Helsingissä maaliskuun 12 päivänä 1953.

VIHTORI VESTERINEN

Väinö Tanner
Kusti Eskola
Juho Niukkanen
Aimo Aaltonen

Arvi Ahmavaara
Onni Peltonen
J. O. Söderhjelm
Yrjö Murto

Esko K. Leinonen

IVA5a 1953 68350.1
Eduskunnan
Eduskunnan
pankkivaltuusmiesten kertomus

POISTETTU
KASSASTO

1995-06-27